

Громадянське виховання

До Дня Конституції відділи бібліотеки підготували і провели для молоді:

- годину громадянина «Основний закон в житті молоді»,
- книжкову виставку-оберіг «Конституція – оберіг нашої держави»,
- панораму подій «Собор українських земель».

Двадцятиріччю проголошення незалежності України були присвячені:

- свято державності «Двадцять кроків у вирій свободи»
- мистецька панорама «Живи, моя державо, Україно»

Під час цих заходів школярі, студенти, вчителі мали можливість познайомитись з відеопрезентацією «Символи незалежної держави», книжковою виставкою «Україна. Сторінки історії», переглядом «Як у нас на Україні».

Для учнів, що відпочивали у літньому таборі "Юнга", проведено віртуальну подорож "І все це зветься Україна". Діти дізналися про історичний шлях, який пройшла наша країна за 20 років своєї незалежності. Вони з цікавістю передивлялися запропоновані відеосюжети та брали активну участь у експрес-вікторині.

Національно-патріотичне виховання

Впродовж року відбувалися заходи, приурочені до **66-річчя Великої Перемоги та 70-річчя початку Великої Вітчизняної війни:**

- години безсмертя «А завтра була війна», «Тих днів із пам'яті не стерти»
- віртуальні зустрічі «Віддай героям честь і шану»
- фотолітопис війни «Пам'ятаємо. Вшановуємо. Схиляємось»

Учні 7-8-9-х класів ЗНЗ № 54, 8, 3, 9, 53, 1, ХОЛ на прикладах людських доль, історичних подій, літературних творів та документальних кінокадрів краще зрозуміли, якою страшною була ціна перемоги у війні, що все більше віддаляється у минуле і стає для молоді лише сторінкою з підручника історії.

Літературно-музично-хореографічна композиція «На крилах пам'яті», яка відбувалася у літньому оздоровчому таборі «Сонечко», розповіла про війну мовою мистецтва. Особливо проникливо і щиро пісні тієї пори та вірші про героїзм захисників Батьківщини звучали у виконанні дітей, які доводяться правнуками солдатам Великої Вітчизняної війни.

До Дня українського козацтва в бібліотеці відбувся I етап міського конкурсу «Козацькими стежками» в рамках військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). У конкурсі взяли участь 15 команд із загальноосвітніх навчальних закладів Комсомольського району міста.

Бібліотекарі запропонували школярам і педагогам слайд-годину історичних фактів «Ми славу козацьку несемо у віки». Відеосюжети про козацькі традиції і актуальна інформація про відзначення 300-річчя Олешківської Січі зацікавили молодь і дорослих. Всі учасники конкурсу були також запрошені на презентацію книжкової виставки «Доти буде Україна, доки будуть козаки».

До Дня жертв Голодомору і політичних репресій оформлено книжкову виставку-пам'ять «Про Голодомор треба знати і пам'ятати». Документи, представлені на виставці, зацікавили школярів і допомогли їм підготувати реферати, доповіді.

Із циклу заходів «Час. Події. Люди» старшокласникам ХОЛ запропоновано ретро-історії, присвячені ювілеям видатних людей: І. Скоропадського, М. Грушевського, Д. Говарда, М. Ломоносова.

Виховання духовності, гуманності. Правова освіта

Значно активізував свою діяльність **Центр соціально-психологічної та правової підтримки молоді**, у межах якого відбулася низка цікавих і неординарних заходів.

Виїзне засідання клубу «Дай руку, підлітку», організоване спільно зі службою у справах дітей Комсомольського райвиконкому, відбулося у формі краєзнавчої подорож для двадцяти дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, до села Зміївка Бериславського району.

Поїздка до унікального куточка Херсонщини, відвідання храмів і пам'ятних місць, знайомство з представниками різних етносів, культур і релігій сприяло розширенню знань дітей про географію та історію рідного краю, їх духовному вихованню і соціальній адаптації.

На **святі «Зігріті теплом душі»** з нагоди Всесвітнього дня дитини, що пройшло під девізом «Чужих дітей не буває», гостями бібліотеки стали діти, які брали участь у екскурсійній поїздці, учні обласного ліцею, представники міської ради, державних установ і громадських організацій. Учасники свята поділилися своїми враженнями, ідеями, пропозиціями щодо розвитку благодійної діяльності на користь дітей, які потребують підтримки і допомоги. На заході відбулася презентація фотовиставки «Стежками села Зміївка», у підготовці якої взяли участь волонтери – члени фотоклубу «Група А».

У межах **проекту «Безпека підлітків і молоді на вулиці та вдома. Антикримінал»** відбувалася плідна співпраця з консалтинговою групою «П'ята дисципліна». На тренінгах фахівці ознайомили учнів пілотних шкіл № 1, 51, 54 та студентів музичного училища з основами безпеки, розповіли, як захистити себе в екстремальних ситуаціях.

За участю фахівців Управління УМВС України в Херсонській області та служби у справах дітей Комсомольського райвиконкому проведені:

- діалоги з молоддю «Як уникнути конфліктів у сім'ї»
- години попередження «Як не стати жертвою насилля»
- кіносюжети «Підлітковий алкоголізм».

Бібліотека долучилась до акції **«16 днів проти насилля»**, в ході якої були проведені інтерактивні інформаційні сесії «Залишайся людиною» (проект Євросоюзу «Права жінок та дітей в Україні») за участю волонтерів-старшокласників школи-інтернату та національного тренера проекту Складенко Т.О.

Знання норм Конвенції ООН про права дитини продемонстрували учні 8 класу ЗНЗ №55 під час **правової гри «Я - дитина. Я - людина»**. Доволі впевнено школярі коментували конкретну правову ситуацію з точки зору її правомірності, активно відповідали на запитання вікторини. Правова гра допомогла учасникам не тільки більше дізнатися про громадянські права і свободи дитини, а й краще усвідомити свої обов'язки.

Цикл зустрічей з молоддю **«Небезпечні захоплення»** був присвячений новим віянням у молодіжному середовищі – моді на вампірів, магію і окультизм, залежності від соціальних мереж тощо. Формат ток-шоу, вдало доповнених слайдами і відеоматеріалами, дав можливість старшокласникам висловитися і почути авторитетну думку священників, психологів, педагогів, а також допоміг молоді зрозуміти, де саме захоплення може перейти межу і перетворитись на небезпеку.

Попередженню поширення в молодіжному середовищі ВІЛ/СНІДу, наркоманії та паління сприяли:

- **факт-бесіда «СНІД в Україні»**, на яку працівники бібліотеки запросили курсантів довузівської підготовки Херсонського державного морського інституту. Про різні аспекти проблеми поширення небезпечної хвороби на Херсонщині розповіли психолог, юрист, лікар обласного Центру профілактики та боротьби зі СНІДом. Бесіду доповнили документальні матеріали, огляд книг і публікацій. Молодь отримала від фахівців поради і відповіді на відверті запитання.

- **виставка-квілт «Вони померли від СНІДу»**, організована до Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом у відділі міського абонементу. Багатокольорова мозаїка квілту краще всяких слів доводила, що СНІД може торкнутися кожного, незалежно від віку, національності або способу життя. Читаючи імена Рудольфа Нурієва, Айзека Азімова, Фредді Мерк'юрі на пам'ятних полотнах і уявляючи людські долі, які стоять за цими іменами, ніхто не залишився байдужим. Виставка ще раз нагадала молоді про необхідність відповідального ставлення до власного здоров'я та соціальної терпимості до хворих на СНІД.

- **психологічний тренінг «Наркоманія – результат завжди драматичний»**, на якому студенти музичного училища спілкувались з лікарем-наркологом О. Головченком у режимі «Відкритого мікрофона».
- **флеш-моб «Палити – Ні! Читати – ТАК!»** на вулицях мікрорайону, у якому взяли участь учні ЗНЗ №54.

Сприяння формуванню здорового способу життя та екологічного мислення

Читальна зала бібліотеки стала місцем зустрічі студентів Херсонських філій Київського національного університету культури і мистецтв, Міжрегіональної академії управління персоналом, представників державних установ, підприємств, фахівців позашкільних закладів освіти, які зібралися, щоб обговорити перспективи розвитку рекреаційних територій і галузі туризму на Херсонщині. В ході **круглого столу «Перспективи розвитку рекреаційних територій Херсонщини»** відбувся конструктивний діалог, що дав можливість майбутнім фахівцям у галузі туризму висловити власні ідеї, розширити свої знання щодо напрямів розвитку і практичних здобутків туристично-рекреаційної сфери нашого краю.

Вихованню екологічної культури сприяли заходи:

- екотаймер «Земля наш дім у Всесвіті» (до Всесвітнього дня Землі),
- екологічний репортаж «Якби море вміло говорити» (до Всесвітнього дня моря),
- еко-урок «Тварини, як люди, мають душу...» (до Всесвітнього дня захисту тварин),
- година екологічних читань «Зелені легені планети».

У Рік вирішення проблем Чорнобиля старшокласники шкіл №51, 54, 8 переглянули документальні відеосюжети «Ми атомні заложники прогресу».

Для шанувальників спорту оформлена книжкова виставка-дос'є «Хай спорт український в рекордах живе» (до Дня фізичної культури і спорту).

Діяльність на допомогу освіті і самоосвіті молоді

У Рік освіти та інформаційного суспільства здійснювались послідовні кроки з метою залучення до бібліотеки учнівської і студентської молоді, налагоджувалась співпраця з педагогічними колективами навчальних закладів, впроваджувались інноваційні форми роботи на допомогу навчальному процесу.

Вперше був проведений **Тиждень першокурсника**, у межах якого бібліотека приймала студентів херсонських вищих навчальних закладів, що зробили тільки перші кроки до оволодіння професією. Їм було запропоновано різноманітні заходи – екскурсії по бібліотеці, презентації книжкових виставок, огляди навчальної і довідкової літератури, літературно-мистецькі композиції тощо.

У день відкриття Тижня першокурсника гостями книгозбірні були студенти Херсонського факультету Київського національного університету культури і мистецтв. Після екскурсії, впродовж якої кожен відділ обслуговування розповів про специфіку та родзинки в роботі, бібліографічного огляду фахової літератури з художньої культури та дизайну **«Арт-вікно: книжкове свято для гурманів»** першокурсників запросили на **книжковий дрес-код «П'ять зірок»**, присвячений книжкам-ювілярам 2011 року.

Студентська аудиторія із задоволенням згадала знайомі з дитинства твори і переглянула уривки з екранізацій літературних шедеврів у жанрі мультфільму, мюзиклу, комедії та мелодрами. На згадку про зустріч з бібліотекою кожен першокурсник отримав кольорову закладку, присвячену книжковим «зіркам».

Яскравою подією Тижня першокурсника став візит до бібліотеки студентів Херсонського музичного училища. Загалом просторі зали книгозбірні відразу видались трохи затісними від такої кількості майбутніх музикантів та вокалістів, для більшості з яких це були перші відвідини юнацької книгозбірні.

Відеопрезентація книги Віктора Гюго «Собор Паризької Богоматері» на деякий час перенесла першокурсників у часи Середньовіччя, познайомила з історією побудови прославленої архітектурної споруди та історією написання не менш відомого роману. Чудовим подарунком для юних студентів став уривок із мюзиклу «Нотр-Дам де Парі» у виконанні артистів Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру ім. Миколи Куліша.

При підтримці і участі громадської організації «Молода Просвіта», голови обласної організації Національної спілки письменників України Василя Загороднюка набула розвитку діяльність **молодіжної літературної кав'ярні «LitTERRA»**: розширилися коло її шанувальників і спектр обговорюваних проблем.

Окрім особливостей вітчизняної літературного процесу молодь цікавилась культурними подіями Херсонщини, перспективами її економічної розбудови, станом українського книговидавництва, асортиментом українських часописів, особливостями молодіжних субкультур, досягненнями світової музики і кіно.

Участь у літературних і театральних конкурсах, літературних іграх, читанні віршів «по колу» дали можливість юнакам та дівчатам виявити і розвинути свої здібності і таланти. Щоразу у рубриці «Творчий автограф» юні літературні дарування представляли зацікавлені публіці свої поетичні і прозові проби пера.

Однією з найбільш оригінальних видалась вереснева «Зустріч у національному стилі», яка відкривала новий сезон. До проведення «Ювілейної сторінки», присвяченої повісті Миколи Гоголя «Вечори на хуторі біля Диканьки», долучилися молоді просвітяни і колеги із Білозерської централізованої бібліотечної системи. Вони на кілька хвилин перенесли присутніх на Сорочинський ярмарок, виявивши неабиякий артистизм і почуття гумору. Істинно національного колориту зустрічі надали виступи квартету бандуристок Херсонського музичного училища та інструментального ансамблю «Тріумфаль».

Впродовж року завсідники кав'ярні познайомились з яскравими особистостями – заступником начальника управління культури і туризму облдержадміністрації Ігорем Мазуром, головою Благодійного фонду «Захист» Ларисою Польською, депутатами Херсонської міської ради Еліко Маркелією, Сергієм Каруносом, кримським письменником-фантастом Валерієм Верховським, редактором київського часопису «Український тиждень» Романом Кабачієм, співаком Віктором Романченком, фронт-меном групи «Роллік» Дмитром Ігнатовим.

Молодіжна літературна кав'ярня має свій Інтернет-ресурс <http://littera.unalib.ks.ua/>, на якому докладно висвітлюється її діяльність, та групи прихильників у соціальних мережах.

«LitTERRA» демонструє зразок сучасного формату молодіжного клубу, в межах якого застосовується комплекс форм і методів роботи, що підсилюючи і доповнюючи один одного, забезпечують потужний позитивний вплив на рівень культури і освіти юнаків і дівчат, сприяють всебічному розвитку їхніх творчих здібностей.

Продовжувала успішно діяти **культурологічна медіастудія «Мистецтво у просторі і часі»**, у програмі якої з'явилися розробки занять для учнів 11 класу. Підготовлені раніше відеопрезентації коригувались і доопрацьовувались відповідно до особливостей навчального процесу в окремих закладах освіти.

Загалом для учнів 9 шкіл міста проведено 103 відеомистецькі презентації за 20 темами, які стали вдалим доповненням до уроків за шкільним курсом «Художня культура».

Цього року до відвідувачів медіастудії приєдналися студенти Херсонської філії Київського національного університету культури і мистецтв. У відділі мистецтв студенти із зацікавленням переглянули відеопрезентацію «Великі європейські стилі. XX століття», яка допомогла їм дізнатися більше про розмаїття напрямів і стилів сучасного європейського мистецтва.

Увазі майбутніх фахівців у сфері дизайну, туризму та готельної справи була запропонована також книжкова виставка, яка презентувала нові надходження з питань культури і мистецтв.

Поширенню досвіду роботи медіастудії послугувало проведення на базі бібліотеки двох творчих лабораторій для вчителів загальноосвітніх навчальних закладів міста, які викладають предмети художньо-естетичного циклу.

Темою навчання було застосування сучасних мультимедійних технологій у вивченні предмету «Художня культура», вплив інтерактивних технологій на формування і розвиток емоційно-чуттєвої сфери школярів. Позитивним наслідком таких занять стало підвищення інформаційної компетентності вчителів і налагодження тісної співпраці з навчальними закладами міста.

«Україна – наш спільний дім» – так називався перший урок, на який у **День знань** до бібліотеки завітали учні 8-9 класів ЗНЗ №51 та десятикласники ЗНЗ №1. Урок розширив знання старшокласників про традиції, обряди, символи і Героїв України та про участь нашої держави у миротворчих місіях ООН. Учням запропоновано переглянути літературу, представлену на книжковій виставці **«Через книгу до знань»** та ознайомитись з переглядом **«Як у нас на Україні»**.

День Інтернету був покликаний нагадати дітям і молоді про його освітній потенціал та застерегти щодо небезпеки, яка причаїлась у всесвітній мережі:

- бібліотечний урок «Сайти для допитливих» познайомив восьмикласників ЗНЗ №54 з ресурсами Інтернету, орієнтованими на навчання і самоосвіту молоді.
- у ході відеобесіди «Інтернет: історія, дослідження, відкриття» дев'ятикласники дізнались про події і явища, що сприяли розвитку Інтернету.
- тренінг «Безпека дітей в Інтернеті» для учнів ХОЛ за участю волонтера допоміг розширити знання про небезпеку, з якою можна стикнутися в Інтернеті підліток.

На замовлення вчителів ЗНЗ №1, 51, 8, 54 в межах **предметних тижнів** проводились:

- дні російської, української, зарубіжної літератури,
- уроки-симпозіуми з математики, біології,
- бінарні уроки з історії за участю фахівців краєзнавчого музею.

Продовжувалась співпраця бібліотеки з Херсонським центром дитячої та юнацької творчості. На базі відділу мистецтв відбулися **виїзні засідання клубу із вивчення англійської мови «Альбїон»**:

- «Різдвяні канікули», на якому діти познайомились з традиціями святкування Нового року і Різдва у різних європейських країнах
- «Культура та природа США. Національні парки», на якому мова йшла про бережливе ставлення американців до своїх культурних надбань і природних багатств

Учням 9 класу ЗНЗ №1 бібліотекарі запропонували разом скласти **історичний пазл «Яскраві постаті історичної Галактики»**, в якому поєдналися видатні представники різних епох і країн, чії ювілеї відзначили в 2011 році. Школярі дізнались

багато нових і цікавих фактів про життя і діяльність Аристотеля, перегорнули сторінки життя «короля живописців» Тиціана Вечелліо да Кадоре, дізнались про самовіддане служіння українському народові Василя Острозького.

Профбутик «Знайди своє покликання» запрошував дев'ятикласників на тестування «Шлях до професії» та рольові ігри «Незвичайні професії» за участю фахівців міської служби зайнятості, які допомагали підліткам зорієнтуватися у виборі професії.

Пам'ятні для кожного українця дати - 150-річчя від дня смерті Т. Шевченка та 197-річчя від дня народження Великого Кобзаря стали приводом для низки таких заходів, як:

- **слайд-монолог «Тарас Шевченко: іду до вас»** з літературознавцем Таїсією Щербою, яка поділилась із старшокласниками Херсонського обласного ліцею думками про те, ким для неї є Шевченко як для викладача, письменниці, людини. Прекрасним доповненням заходу стало театралізоване дійство за творами Шевченка у виконанні студентів Херсонського училища культури та неперевершений виступ ансамблю бандуристів Херсонського музичного училища.

- **урок-есе «Вінок шани Кобзареві»** для учнів ЗНЗ №54
- **інформаційний месидж «Зніміть шапку перед пам'ятником Тарасу Шевченку»** до 50-річчя відкриття пам'ятника Кобзареві в Торонто
- **віртуальна оповідка «Він був сином мужика і став володарем у царстві духу»** про багатогранність обдарування Тараса Шевченка.

Вдалим прикладом застосування **прийомів скрапбукінгу** був літературний календар, присвячений письменникам-ювілярам року. У створенні окремих його сторінок брали участь читачі бібліотеки.

Популяризація серед молоді знань про рідний край, про людей, що завдяки своїм досягненням стали гордістю Херсонщини, залишалась важливим напрямом освітньої діяльності бібліотеки.

З нагоди 120-річного ювілею талановитого письменника, який народився і провів дитячі роки в Херсоні, пройшли **краєзнавчі читання «Борис Лавренюк: погляд крізь століття»**. Із розповіді фахівця літературного відділу обласного краєзнавчого музею старшокласники ХОЛ дізнались про яскраві моменти біографії Лавренюка, а за допомогою слайд-презентації здійснили екскурсію до музею-квартири письменника.

Бібліотекарі презентували новий проект «Віртуальний музей Бориса Лавренюка», який акумулює повнотекстову інформацію про життєвий і творчий шлях письменника, бібліографію, фото та ін. Зацікавила учнів розповідь про кінематографічну і театральну частину творчого доробку видатного земляка.

Студенти четвертого курсу факультету культури і мистецтва ХДУ, завітавши в бібліотеку на **презентацію бібліографічного довідника «Херсонщина подарувала світові»** із серії «Видатні країни», поряд із відомими особистостями відкрили для себе творчість земляків, які збагатили мистецтво і здобули визнання у світі, але довгий час були призабуті та невизнані в Україні.

У межах Тижня молодіжної книги відбулася зустріч вихованців ліцею Херсонської обласної ради з членами Національної спілки письменників України П.І.Питалевим та Л.В.Марченком, сама назва якої **«Відкрию душу для весни»** задавала тон розмові. Письменники-краяни розповіли не тільки про свої нові твори, але й відкрили душі перед юними слухачами: згадали своє дитинство, порівняли свої мрії, надії і сподівання з безтурботним життям сучасної молоді. Розширила уявлення ліцеїстів про обрії літератури рідного краю книжкова виставка **«Імена на літературному подіумі»**.

Серед інших заходів:

- **краєзнавча замальовка «Знову чайкою літаю»** до 150-річчя від дня народження Дніпрові Чайки
- **цикл книжкових виставок-вітань** письменникам-землякам А. Кацеву, О. Бутузову, В. Нижоголенку, В. Бровченку, які цього року відзначали свої ювілеї.